

A Fővárosi Ítéltábla a Poharánszki Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Poharánszki István ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek a Dr. Lendvay Attila Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe.**, ügyintéző: dr. Lendvay Attila ügyvéd) által képviselt **alperes (alperes székhelye.)** alperes ellen jogi személy határozatának bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. június 14. napján kelt 38.G.41.957/2015/15. számú ítélete ellen az alperes részéről 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja;

kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 60.000 (Hatvanezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból és 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetékből álló együttes első- és másodfokú per költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes szövetkezeti hitelintézet (Cg.19-10-500252) a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény (Szhitv.) alapján létrehozott Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezete (SZHISZ) tagja.

Az alperes a szövetkezeti hitelintézetek integrációjának központi bankja.

A felperes a számviteli törvény szerinti beszámolója elfogadásához 2015. március 10-én elektronikus úton küldte meg a 2014. évi beszámolóját a szükséges mellékletekkel együtt az alperes részére, annak előzetes jóváhagyása érdekében. Az azt kísérő levélben hivatkozott az alperes a szövetkezeti hitelintézetek 2014. évi beszámolójának jóváhagyásával kapcsolatos teendőkről és tudnivalókról rendelkező 85/2015. számú körlevelében foglaltak megtartására. Tájékoztatta az alperest, hogy a mérlegbeszámolót elfogadó közgyűlésének tervezett időpontja 2015. április 24.

Az alperes a 2015. április 23-án kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a 2015. április 24. napjára összehívott közgyűlésen a 2014. évi beszámoló nem fogadható el, ugyanis a felperes éves beszámolójának felülvizsgálati eljárásával megbízott **D.K. és T. Kft.** a felperes közreműködésének hiányában a konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálatával kapcsolatos központi könyvvizsgálati feladatokat még nem tudta elvégezni.

A felperes a 2015. április 24-én tartott közgyűlésen a 2014. évi beszámolóját a részvényesei döntése alapján elfogadta, és határozott a mérlegbeszámolóban jelölt osztalék megállapításáról is.

Az alperes 2015. május 7-én kelt és azon a napon elektronikus formában a felperes központi elektronikus szerverére e-mail útján megküldött, egyúttal postai úton megküldött és a felperes által

2015. május 12-én kézhez vett levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy az alperes igazgatósága az IG-7/5/2015. számú határozatában a felperes 2014. évi számviteli beszámolóját előzetesen nem hagyta jóvá, nem járult hozzá a felperes igazgatósága által javasolt osztalék kifizetéséhez.

Döntését arra alapította, hogy a felperes a Hpt. szabályai szerint az általános tartalékokat az adózott eredményből - mivel az negatív - előzetesen nem képezte meg, továbbá az általános tartalékképzés alól felmentést sem kapott. Ezen túlmenően az alperes konszolidált éves beszámolójának könyvvizsgálatával kapcsolatos, központi könyvvizsgálati feladatokat ellátó **D.K. és T. Kft.** nem tudta elvégezni a felperes beszámolójának könyvvizsgálati feladatait a felperes együttműködésének hiányában.

A felperes az alperes igazgatósága IG-7/5/2015. számú döntésének hatályon kívül helyezése érdekében 2015. június 11-én fax útján terjesztett elő keresetet és a keresetlevelet 2015. június 10-én elsőbbségi ajánlott küldeményként is postára adta, amely 2015. június 18-án érkezett a bíróságra.

Keresetében az Szhitv. 15. § (20) bekezdése és a Ptk. 3:35. § alapján kérte, hogy a bíróság az alperes igazgatóságának IG-7/5/2015. számú határozatát helyezze hatályon kívül, mert annak meghozatalára jogsértően került sor és megalapozatlan.

Előadta, hogy az Szhitv. 15. § (11) bekezdése alapján a beszámolót a könyvvizsgálói jelentéssel együtt határidőben megküldte az alperesnek, és egyidejűleg eleget tett az alperes a 2015. február 20-án kelt 85/2015. számú körlevelében foglaltaknak is. Ezen körlevélben foglaltak ellenére az alperes könyvvizsgálatot kívánt lefolytatni a felperesnél. A felperes könyvvizsgálóján a **S.A. Kft.-n** keresztül megadott minden, az alperes megbízott könyvvizsgálója által kért információt. Hangsúlyozta, hogy eljárása szabályszerű, a jogszabályi, illetve az alperes belső szabályzatának megfelelő volt, amelyről a 2015. május 19-én kelt levelében tájékoztatta az alperest, és amelyben kifogásolta az alperes igazgatósági döntésében foglaltakat.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte.

Kifejtette, hogy a Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről hozott 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 10/A. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a felperes perbeli legitimációja eljárásjogi szempontból hiányzik. Előadta, hogy a támadott határozatot hozó alperesi igazgatóságban a felperes tagként nem vett részt, szavazati joggal a határozat meghozatalakor nem rendelkezett.

A per megszüntetését arra hivatkozással is kérte, hogy a kereset elkésett, és az elkéssettség tekintetében elévülési kifogást jelentett be.

Előadta, hogy a támadott igazgatósági határozatot az alperes igazgatósága 2015. május 7-én meghozta, az alperes az igazgatósági határozatot 2015. május 7-én elektronikus úton megküldte a felperesnek, amely aznap 17 óra 33 perc 23 másodperckor a felperes elektronikus szerverére megérkezett, így a határozatról a felperes akkor már tudomást szerezhetett. Felhívta a figyelmet arra, hogy a határozatok megtámadására vonatkozó Ptk. 3:36. § (1) bekezdése nem a határozat kézhezvételétől, hanem a tudomásszerzéstől rendeli a 30 napos elévülési jellegű határidő számítását. Arra is hivatkozott, hogy az igazgatósági határozatot a felperes 2015. május 12-én átvette, a keresetlevele azonban csak 2015. június 18-án érkezett a bíróságra (a fax útján megküldött beadványhoz nem fűződnek a keresetlevél beadásához fűződő jogi hatályok), ezért a 4/2003. számú Polgári jogegységi határozatban foglaltakra is figyelemmel elkésett.

A permegszüntetési kérelme alaptalansága esetében a kereset elutasítását kérte.

Hangsúlyozta, hogy a felperes nem tette lehetővé az alperes által kijelölt könyvvizsgáló számára a helyszíni vizsgálat elvégzését, a felperes konszolidált éves beszámolója könyvvizsgálatával kapcsolatos központi könyvvizsgálói feladatok ellátását, továbbá a felperesnek 2014-ben nem volt pozitív eredménye, így beszámolója nem felelt meg a Hpt. 83. §-ában foglaltaknak, mivel az adózott eredményének 10%-át általános tartalékba kellett volna helyezni. Adózott eredmény hiányában ez

a tartalékképzés nem valósulhatott meg, emiatt osztalék kifizetésére sem kerülhetett sor, figyelemmel arra is, hogy a felperes részére a felügyeletet ellátó MNB egyedi mentesítést sem adott az általános tartalékképzési kötelezettség alól.

A Fővárosi Törvényszék a 2016. június 14-én hozott 38.G.41.957/2015/15. számú ítéletével az alperes igazgatóságának IG-7/5/2015. számú határozatát hatályon kívül helyezte, és kötelezte az alperest a felperesnek 86.800 forint perköltség megfizetésére.

Ítélete indoklásában abból indult ki, hogy az Szhitv. 15. § (20) bekezdése értelmében a (3) bekezdésben foglaltakon túl a szövetkezeti hitelintézet a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatára vonatkozó szabályok szerint is bírósághoz fordulhat a T. Zrt. igazgatóságának jelen törvény szerinti döntésével vagy utasításával szemben.

A Ptké. 2015. december 23. napjától hatályos 10/A. § (1) bekezdésének idézését követően arra a következtetésre jutott, hogy a peres felek közötti jogviszonyban az Szhitv. mint lex specialis rendelkezései az irányadók, és a Ptké. idézett rendelkezése a társasági határozatok felülvizsgálata körében a felek jogviszonyában nem alkalmazható. Ezzel ellentétes értelmezés azt eredményezné, hogy az Szhitv. értelmében megtámadható igazgatósági határozatok megtámadására kizárólag a döntéshozó igazgatóság tagjai lennének jogosultak, amely értelmetlenné és alkalmazhatatlanná tenné az igazgatóság határozatainak megtámadására vonatkozó jogszabályi rendelkezést. Az Szhitv. alapján éppen az a cél, hogy a döntéshozó szerv (igazgatóság) határozatának felülvizsgálata tekintetében minden tag lehetőséget kapjon a bírósági út igénybevételére. Mindezekre figyelemmel alaptalannak találta az alperes Ptké. 10/A. §-ára alapított permegszüntetési kérelmét.

A Ptk. 3:35. §-ának, a 3:36. § (1) bekezdésének és (2) bekezdésének idézését követően először azt vizsgálta, hogy a támadott határozat megtámadására nyitva álló határidő szempontjából melyik nap minősül a tudomásszerzés napjának. Azt tartotta szem előtt, hogy a felperes nem vitatta, hogy a támadott igazgatósági határozat a központi elektronikus szerverre 2015. május 7-én megérkezett, ugyanakkor arra hivatkozott, hogy az elektronikus úton történő kézbesítést az alperes alapszabálya nem szabályozza, ezért kizárólag a postai úton megküldött határozat tekinthető szabályszerűnek, az pedig a felek között nem volt vitatott, hogy az 2015. május 12-én érkezett meg a felpereshez. Az elsőfokú bíróság a felperes álláspontját osztotta és megállapította, hogy 2015. május 12-e minősül a tudomásszerzés napjának.

Az elsőfokú bíróság ezt követően megállapította, hogy a tudomásszerzés napjától számított 30. nap 2015. június 11-e volt, így a kereset megindítására nyitva álló szubjektív határidő ezen a napon járt le, amely napon a felperes keresetlevele telefax útján megérkezett a bíróságra.

Kifejtette, hogy a keresetlevél benyújtásának módját a Pp. külön nem határozza meg, az arra vonatkozó szabályokat a beadványokra vonatkozó rendelkezések körében helyezi el. A keresetlevélnek meg kell felelnie a magánokirat alakításának, és a felperes a keresetlevelet postai úton a Pp. 93., 94., 121. és 196. §-aiban foglalt rendelkezéseknek megfelelően a bíróság részére megküldte, ezért az elsőfokú bíróság a fax útján érkezett keresetlevelet határidőben érkezettnek tekintette, és az alperes elévülési kifogását alaptalannak találta. Mellőzte az alperes által indítványozott igazságügyi informatikai szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítvány teljesítését.

A Ptk. 3:109. § (1) és (2) bekezdésének, továbbá a 3:268. § (1) bekezdésének felhívását követően megállapította, hogy a felperes közgyűlése jogosult és köteles döntést hozni a felperes éves beszámolójának elfogadásáról.

Megállapította, hogy az Szhitv. 15. § (11) bekezdésben foglaltaknak a felperes - az alperes által sem vitatottan - eleget tett, mivel a 2015. április 24-re összehívott közgyűlését megelőző 45 nappal a mérleg tervezetét megküldte az alperesnek.

Az elsőfokú bíróság figyelembe vette, hogy a 2014. évi beszámoló jóváhagyásával kapcsolatos feladatokról az alperes 85/2015. számú körlevele rendelkezik, amely pontosan rögzíti, hogy a

beszámoló elfogadásához a szövetkezeti hitelintézetnek milyen dokumentumot kell benyújtani a tervezett közgyűlés előtt legalább 45 nappal. Megállapította, hogy a per során nem merült fel adat arra, hogy a felperes ezen kötelezettségét hiányosan teljesítette volna, a körlevél tartalma szerint a beszámoló elfogadásához szükséges megküldött dokumentumok formai befogadásával kapcsolatban hiánypótlási és javítási feladatokról a szövetkezeti hitelintézet három munkanapon belül nem kapott visszajelzést.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a körlevél értelmében a beszámoló elfogadásáról szóló döntést a T. Zrt. igazgatósága hozza meg, de az alperestől 2015. április 23-án a felpereshez érkezett tájékoztató nem tekinthető az igazgatóság döntésének.

Annak tulajdonított jelentőséget, hogy a becsatolt okiratok alapján az igazgatóság döntése már a közgyűlés megtartását követően, 2015. május 7-én kelt, és a felperessel 2015. május 12-én került szabályszerűen közlésre, ezért a támadott igazgatósági döntés a Ptk. 1:3 § (1) bekezdésébe és az 1:4. § (1) bekezdésébe ütközik. Kiemelte, hogy a jóhiszeműség és a tisztesség, valamint az elvárható magatartás elve alapján az alperes igazgatóságának a perbeli közgyűlés időpontja előtt kellett volna meghoznia a döntését, és az azt követő 4 munkanapon belül meg kellett volna küldenie a felperesnek olyan határidőn belül, hogy a felperes az esetleges további intézkedéseket meghozhassa, illetve a közgyűlésen megalapozott konkrét tájékoztatást nyújthasson a részvényeseinek.

Az elsőfokú bíróság a pereszes alperest kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes által lerótt 36.000 forint kereseti illeték és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (R.) alapján mérlegeléssel megállapított 40.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjnak a megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és a per megszüntetését, másodlagosan annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte.

A per megszüntetését elsődlegesen a Pp. 157. § a) pontja és 130. § (1) bekezdés g) pontja alapján kérte, mivel a Ptké. 10/A. § (1) bekezdésében foglaltak szerint hiányzik a felperes keresetindítási joga.

Kifejtette, hogy az Szhitv. valóban lex specialis, azonban e jogszabály 17/A. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a szövetkezeti hitelintézetekre a Ptk. és a Hpt. rendelkezéseit az Szhitv.-ben foglalt eltérésekkel és kiegészítésekkel kell alkalmazni. Az Szhitv. 15. § (20) bekezdése semmilyen felhatalmazást vagy kivételt nem biztosít a felperes számára abban a körben, hogy keresetindítás esetén ne kellene megfelelnie a Ptk. 3:35. §-ában és a Ptké. 10/A. §-ában támasztott feltételeknek. Kitért arra is, hogy a Ptké. 10/A. §-a lex posterior-nak minősül az Szhitv. 15. § (20) bekezdéséhez képest, így nyilvánvaló, hogy a jogalkotó ezen jogszabály ismeretében is adta kötelező értelmezését a Ptk. 3:35. §-ának.

A per megszüntetését továbbra is kérte a kereset elkészttségére hivatkozással. Egyrészt azért, mert a telefax útján benyújtott keresetlevél nem felel meg a keresetlevélre irányadó jogszabályi rendelkezéseknek, ezért kizárólag a postai úton érkezett keresetlevelet lehet figyelembe venni a megtámadási határidő szempontjából, másrészt mert az alperes igazolta - és a felperes nem vitatta -, hogy a határozat a felperes központi elektronikus szerverére 2015. május 7-én megérkezett, mely időponthoz képest mind a telefaxon megküldött és a postai úton érkezett keresetlevél is elkésztnek minősül.

Előadta, hogy a felperes által telefaxon benyújtott irat a Pp. szabályai miatt nem tekinthető keresetlevélnek, ugyanis annak alaki követelményeit nem teljesíti, mivel a telefax útján továbbított keresetlevél, illetve az ahhoz csatolt meghatalmazás eredeti aláírásokat nem tartalmaz, valamint az elküldött telefax nem igazolja kétséget kizáróan az illeték befizetését sem. Ennek következtében a felperes a Ptk. 3:36. § (1) bekezdésében meghatározott 30 napos anyagi jogi határidőben nem terjesztett elő a Pp.-nek megfelelő keresetlevelet a határozat megtámadása érdekében.

Hangsúlyozta, hogy a Ptk. 3:36. § (1) bekezdése szerint a keresetindítási határidő kezdő időpontjaként meghatározott tudomásszerzési időpont elkülönült fogalom a kézbesítés fogalmától. A tudomásszerzés tekintetében a kellő gondosság és körültekintés a követelmény, amelynek az alperes eleget tett azzal, hogy a felperes központi levelező szerverére továbbította a határozatot. Egy pénzügyintézet esetében alapvető elvárhatóság körébe tartozik, hogy a levelező szerverre érkező, a központi bankból küldött üzeneteket észlelje, megismerje, ésszerű határidőn belül feldolgozza. Álláspontja szerint a Ptk. 3:91. § (1) bekezdése nem lehet irányadó, mert egyfelől a Ptk. jogi személyre vonatkozó szabályai a társaságok belső jogviszonyait, illetve a társaságok és azok tagjai közötti jogviszonyt szabályozzák, ily módon a külső jogviszonyokra (a határozat közlése ilyennek minősül) a hivatkozott § nem lehet irányadó. A felperes alapszabálya a per indításakor a Gt. hatálya alá tartozott, így a jognyilatkozatok tekintetében a Gt. 7. § (1) bekezdését kell alkalmazni, mely jogszabályhely által előírt követelményeknek a határozat elektronikus úton történő közlése megfelelt.

Véleménye szerint az alperesi magatartás mindenben megfelelt a Ptk. 1:3. § (1) bekezdésében és az 1:4. § (1) bekezdésében foglalt kívánalmaknak, de önmagában az elsőfokú ítéletben hivatkozott jogszabályhelyek megsértése nem ad lehetőséget a határozat hatályon kívül helyezésére, mert az alapelvek a részletszabályokon keresztül valósulnak meg, ezért megsértésük csak közvetett módon, a részletszabályok megsértésén keresztül történhet.

Hivatkozása szerint iratellenes annak megállapítása, hogy a perben nem merült fel adat arra, hogy a felperes az általa megküldött mérlegtervezet és egyéb szükséges dokumentumok körében hiányosan teljesített. A kereseti ellenkérelmében egyértelműen jelezte, hogy a felperes nem tette lehetővé az alperes által kijelölt könyvvizsgáló számára a helyszíni vizsgálat elvégzését, a konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálatával kapcsolatos központi könyvvizsgálati feladatok elvégzését, amely helyszíni vizsgálat hiányában az alperes előzetes jóváhagyása nem volt kiadható a felperes részére.

Sérlemelte, hogy nem került sor a felek tájékoztatására arról, hogy milyen körben terheli a peres feleket a bizonyítási kötelezettség. Annak bizonyítása érdekében, hogy a törvényből fakadóan rá háruló feladatot időben kiadta, fellebbezéséhez írásos dokumentumokat csatolt. Előadta, hogy mindent elkövetett annak érdekében, hogy a felperes beszámolójának elfogadásához szükséges könyvvizsgálatot lebonyolíthassa és annak eredményétől függően az előzetes hozzájárulását kiadhassa vagy azt megtagadja. Csak amikor teljesen egyértelműen világossá vált, hogy a felperes nem hajlandó biztosítani az alperesi vizsgálat feltételeit, akkor volt kénytelen az alperes meghozni a határozatot.

Hangsúlyozta, hogy a döntés hatályon kívül helyezését a Ptk. 3:35. § szerint csak abban az esetben lehet kérni, ha a határozat jogszabálysértő vagy a létesítő okiratba ütközik. Az Szhitv. a beszámoló elfogadásához szükséges előzetes hozzájárulás megadására nem ír elő határidőt, nem korlátozza a nyilatkozat kiadására vonatkozó határidőt, sőt nem korlátozza, nem határozza meg, hogy annak kiadásához milyen előfeltételeket, vizsgálatokat ír elő. A hozzájárulás kiadása az alperes diszkrecionális joga, nyilatkozatát abban az esetben adja ki, ha hitelt érdemlően meggyőződött arról, hogy a felperes beszámolója mindenben megfelel a jogszabályi feltételeknek és az integráció egyéb kötelező szabályainak is. Mindezek alapján a támadott határozat jogszabályt nem sért. Az alperes kereseti ellenkérelmében nyilvánvaló és egyértelmű jogszabálysértést tárt fel a felperes beszámolójával kapcsolatban, amikor megállapította, hogy osztalékfizetésre vonatkozó rendelkezések a Hpt. 83. §-ba ütköznek, mert a felperesnek a 2014-es gazdasági évben nem volt pozitív eredménye, ennek hiányában általános tartalékképzési kötelezettségének nem tehetett eleget a Hpt. 83. § (2) bekezdése szerint, ily módon osztalékfizetése tilalmazott volt a (4) bekezdés alapján. Ez alól a tiltás alól az MNB egyedi mentesítést adhatott volna a felperes részére, azonban ilyen mentesítés kiadására nem került sor.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, azt

mind érdemében, mind jogi indokaiban helytállónak és megalapozottnak tartotta.

A felperes keresetindítási jogával kapcsolatosan a Fővárosi Ítéltábla 35.Gf.40.507/2016/6. számú végzésére hivatkozott, amelyben a Ptké. 10/A. § értelmezésének kérdésében állást foglalt és az abban foglaltak szerint a felperes rendelkezik keresetindítási joggal.

Álláspontja szerint a telefaxon határidőben a bírósághoz érkezett keresetlevél nem minősül elkészítettnek, ezzel azonos több közzétett bírósági eseti döntés is született.

Előadta, hogy az elsőfokú ítélet helyesen rögzíti, hogy a felperes a közgyűlés kitűzött hatánapja előtt 45 nappal megelőzően megküldte az alperes részére az éves beszámoló jóváhagyásához szükséges dokumentumokat. Utal arra, hogy az alperes maga határozta meg a körlevelében az éves beszámoló jóváhagyásának eljárási rendjét, amelyet nem tartott be. Kijelentette, hogy a felperes együttműködött az alperessel, a beszámoló jóváhagyásához szükséges cselekményeket megtette.

Az alperes másodlagos fellebbezése megalapozott.

Nem indokolt a Pp. 251. § értelmében a per megszüntetésére irányuló elsődleges fellebbezési kérelem teljesítése a 157. § a) pontja alapján a 130. § (1) bekezdésének g) és h) pontjára figyelemmel.

A perbeli legitimáció - a keresetőségi jog - a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, a kereset tényalapjának egyik része, ami azt jelenti, hogy megilleti-e a keresettel érvényesített jog a felperest az alperessel szemben, fennáll-e az igényérvényesítés joga az ellenérdekű féllel szemben. Ennek vizsgálata és elbírálása a per érdemére tartozó kérdés, mert hiánya a kereset érdemi elutasítását eredményezi.

Ha a keresetindítási határidő nem jogvesztő, arra az elévülés szabályait kell alkalmazni. Az alperes elévülési kifogása alapján vizsgált keresetindítási határidő a kereset érdemi elutasítását eredményezi.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban az érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet.

Az Szhitv. 1. §-ának (2) bekezdése szerint a szövetkezeti hitelintézetek integrációja az 1/A. §-ban meghatározott célok elérése érdekében jön létre és működik. A szövetkezeti hitelintézetek integrációjának szervei az Integrációs Szervezet és a T. Zrt. A szövetkezeti hitelintézetek integrációjának központi bankja a T. Zrt. A (3) bekezdés alapján a szövetkezeti hitelintézet az Integrációs Szervezet tagja és a T. Zrt. részvényének megszerzését követően a T. Zrt. részvényese. A T. Zrt. az Integrációs Szervezet tagja. Az Szhitv. 2. §-ának (2) bekezdése szerint az Integrációs Szervezet jogi személy, és a (4) bekezdés szerint kötelező intézményvédelmi szervezet, amelynek a 3. § (1) bekezdése értelmében tagjai az alperes és a felperes is.

Az Szhitv. 12. §-ának (1) bekezdése szerint a T. Zrt. hitelintézet, amelyre a Hpt.-t és a Ptk.-t az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Az Szhitv. 17/A. § értelmében a szövetkezeti hitelintézet működésére a Ptk.-t és a Hpt.-t az e törvényben foglalt eltérésekkel és kiegészítésekkel kell alkalmazni.

A T. Zrt. feladatait, viszonyát a szövetkezeti hitelintézetekkel az Szhitv. II. Fejezetének 7.4. pontjában (15-17. §§) szabályozza.

Az Szhitv. 15. §-ának (1) bekezdése szerint a T. Zrt. a szövetkezeti hitelintézetek integrációjának központi bankja. A (2) bekezdés d) pontja értelmében a T. Zrt. a szövetkezeti hitelintézetekre kötelező szabályzatot fogad el az egységes informatikai rendszer kialakításáról.

A (11) bekezdés alapján a szövetkezeti hitelintézet számviteli törvény szerinti beszámolója elfogadásához a T. Zrt. előzetes jóváhagyása kell, amely döntését a legalább 45 nappal a tervezett közgyűlés előtt a rendelkezésére bocsájtott, könyvvizsgálói jelentéssel ellátott mérleg alapján hozza meg.

Az Szhtv. 15. § (3) bekezdése szerint a T. Zrt. ellenőrzi a szövetkezeti hitelintézet tevékenységét, és jogszabályoknak, valamint az Integrációs Szervezet és a T. Zrt. által kiadott szabályzatoknak vagy korábbi utasításnak megfelelő működés érdekében utasítást adhat a szövetkezeti hitelintézetnek. A szövetkezeti hitelintézet az utasításnak köteles eleget tenni. Az utasítást indokolni kell és abban meg kell jelölni a teljesítés határidejét is. A szövetkezeti hitelintézet mint az utasítás címzettje - jogosult bírósághoz fordulni abban a körben, hogy az utasítás a törvénynek, egyéb jogszabályoknak és a T. Zrt., illetve az Integrációs Szervezet által kiadott szabályzatoknak megfelel-e.

A (20) bekezdés alapján a 15. § (3) bekezdésében foglaltakon túl a szövetkezeti hitelintézet a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatára vonatkozó szabályok szerint is a bírósághoz fordulhat a T. Zrt. igazgatóságának jelen törvény szerinti döntésével vagy utasításával szemben. A bírósághoz fordulásnak nincsen halasztó hatálya, a döntés vagy utasítás attól függetlenül az abban megjelölt határidőben végrehajtható.

A T. Zrt. igazgatósága a per tárgyát képező határozatát a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) hatálya alatt hozta meg és közölte a felperessel.

Abban az esetben, ha a jogi személyre vonatkozó speciális jogszabály - mint a jelen esetben az Szhtv. 15. § (20) bekezdése - utal a Ptk. 3:35-37. §-ában foglalt rendelkezések alkalmazhatóságára, a Ptk. és a Ptké. 10/A. § rendelkezéseit is e speciális jogszabályokkal együttesen kell értelmezni.

Az alperes jogértelmezése esetén a Ptk. 3:35. §-a alapján a szövetkezeti integráció kötelező hatálya alá tartozó szövetkezeti hitelintézetek egyike sem fordulhatna bírósághoz az alperes igazgatóságának a döntésével vagy utasításával szemben, mivel az a feltétel, hogy a határozathozatal során szavazati joggal rendelkezett vagy alapítói jogokat gyakorolhatott, nyilvánvalóan hiányzik. Ez az érvelése az alperesnek ellentétes az Szhtv. 15. §-ának (20) bekezdésében foglalt jogvédelemre irányadó rendelkezéssel.

Az Szhtv. egyes rendelkezéseinek alkotmányossági vizsgálatának tárgyában hozott 20/2014. (VII.3.) AB határozat [297] bekezdésben kifejtettek szerint a Szhtv. az irányítási jogok eszközeként különböző előírások és döntések meghozatalára hatalmazza fel az integráció szerveit, amelynek ellensúlyozására biztosítja a szövetkezeti hitelintézeteknek azt a jogot, hogy bírósághoz fordulhassanak.

A [294] bekezdésében foglaltak szerint az Szhtv. 15. §-ába beiktatásra került a (20)-(21) bekezdés, melyek a T. Zrt. és az SZHISZ minden egyedi döntése és utasítása ellen általános jelleggel biztosítják a bírósági felülvizsgálat lehetőségét. A [299] bekezdés alapján a szövetkezeti hitelintézet a T. döntését vagy utasítását a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatára vonatkozó szabályok szerint is megtámadhatja a bíróságnál.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen tartotta szem előtt, hogy a felperest megilleti az a jogosultság, hogy az alperes igazgatósága perbeli határozatának bírósági felülvizsgálatát kérje.

Az alperes védekezése alapján az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a felperes az elévülési jellegű keresetindítási határidőt elmulasztotta-e, de ebben a körben a határidő kezdő időpontjának megállapítása során tévesen a határozat postai úton történő kézbesítésének tulajdonított jelentőséget, és eltérő jogi álláspontja miatt vizsgálat nélkül hagyta a tudomásszerzés lehetőségét.

A Pp. 253. § (3) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (247. §) változtathatja meg, e korlátok között azonban a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetőleg nem határozott.

A Ptk. 3:36. § (1) bekezdése szerint a határozat hatályon kívül helyezése iránt attól az időponttól számított harminc napon belül lehet keresetet indítani a jogi személy ellen, amikor a jogosult a határozatról tudomást szerzett vagy a határozatról tudomást szerezhette volna. A határozat meghozatalától számított egyéves jogvesztő határidő elteltével per nem indítható.

Nincs jelentősége annak, hogy a felperes a határozatról milyen formában - csak írásban postai úton vagy elektronikus hírközlő eszköz útján - szerzett vagy szerezhette tudomást, mivel a Ptk. 3:36. § (1) bekezdése a határozat hatályon kívül helyezése iránti kereset benyújtásának határidejét nem a tudomásszerzés meghatározott módjához, hanem a tudomásszerzéshez vagy annak lehetőségéhez köti.

A szubjektív határidő tehát kezdetét veszi nemcsak a tényleges tudomásszerzéssel, hanem akkor is, amikor a határozat megtámadására jogosult kellő gondosság, körütekintés mellett tudomást szerezhette volna a megtámadható határozatról.

Az alperes a védekezésében arra hivatkozott, hogy az igazgatósága döntését tartalmazó elektronikus levél 2015. május 7-én 17 óra 33 perckor érkezett meg a felperes központi elektronikus levelezési rendszerébe.

A felperes a 2016. február 25-én tartott tárgyaláson ezzel egyezően adta elő, hogy az alperestől a központi elektronikus levelezési rendszerébe 2015. május 7-én megérkezett a perbeli elektronikus levél, csupán azt hangsúlyozta, hogy kérdéses és kétséges, hogy mikor került megnyitásra.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján figyelembe vette azt a köztudomású tény, hogy 2015. május 7-e csütörtöki munkanap volt, és arra a következtetésre jutott, hogy a felperes legkésőbb a következő, pénteki munkanapon kellő gondosság, körütekintés mellett tudomást szerezhette volna a megtámadható határozatról. Az alperes megalapozott fellebbezési hivatkozása szerint a felperestől elvárható, hogy a központi bank igazgatóságától érkező elektronikus leveleket haladéktalanul megnyissa, megismerje, ezért a 2015. május 8-i munkanaptól kezdetét vette a 30 napos perindítási határidő.

A Ptk. 6:21. § szerint ha a határidő nem jogvesztő, arra az elévülés szabályait kell alkalmazni.

A Ptk. 6:22. §-ában szabályozott elévülés az alanyi jog bíróság előtti érvényesíthetőségének határidejéről rendelkező anyagi jogi intézmény, következésképpen az elévülési határidő mint anyagi jogi határidő elmulasztásának vagy a késedelemnek a jogkövetkezményei a határidő utolsó napjának elteltével állnak be azzal, hogy ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le.

A fent idézett rendelkezésekből következően a perindítási határidő 2015. június 8-án (hétfőn) lejárt. A felperes ezt követően benyújtott keresete elkészt, ezért nincs jelentősége annak sem, hogy azt a felperes milyen úton terjesztette elő.

A Ptk. 6:23. § (1) bekezdése alapján az elévülés joghatása, hogy az elévült követelést bírósági eljárásban érvényesíteni nem lehet.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

A fellebbezés eredményre vezetett, ezért a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltábla kötelezte a felperest az alperes részére a lerótt 48.000 forint fellebbezési illeték és a jogi képviselője munkadíjából álló perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a kifejtett képviseleti tevékenységre figyelemmel az R. 3. § (3) és (5) bekezdése alapján az elsőfokú eljárásban 40.000 forint + áfa, a másodfokú eljárásban 20.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjban állapította meg.

Budapest, 2017. február 8.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pusztai Anita s.k.. Kurucz Zsuzsánna s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági tisztviselő